

ภูมิปัญญา
การบันทึกเหตุการณ์
ที่ปรากฏในบทหนึ่งทะเล
ของหนังสือ อรุณ

พ.ศ. เกษม ขนานแก้ว

ภูมิปัญญาการบันทึกเหตุการณ์ ที่ปรากฏในบทหนังตะลุง ของหนังฉิ้น อรมุต

พศ.เกษม ขนานแก้ว*

การบันทึกเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคม เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของวรรณกรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ เราจึงพบการบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ มากบ้างน้อยบ้าง ปรากฏในวรรณกรรม ของทุกสังคมเกือบทุกเรื่อง

จากการศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้านที่แพร่หลายมากของภาคใต้ คือ บทหนังตะลุงของหนังฉิ้น อรมุต ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง หนังตะลุง จำนวน 82 เรื่อง พบว่าในบทหนังตะลุงดังกล่าว ได้บันทึก

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์โปรแกรมวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและส่งผลกระทบต่อสังคมไทย โดยการกล่าวถึง ตั้งข้อสังเกต หรือวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์นั้น อันเป็นการบันทึกเหตุการณ์ที่มีลักษณะที่แยบยล น่าสนใจ สามารถจะใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อสืบค้นรายละเอียดต่างๆ ของเหตุการณ์นั้นๆ ได้เป็นอย่างดีไว้ไม่น้อยกว่า 16 เหตุการณ์ ได้แก่

1. เหตุการณ์น้ำท่วมหมู่บ้านกะทูน อ.พิปูน อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ.2531 ซึ่งครั้งนั้นน้ำป่าได้พัดพาท่อนซุงเป็นจำนวนมาก ลงมาถล่มทำลายบ้านเรือนราษฎรเสียหายเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านต้องพยายามหนีเพื่อเอาชีวิตรอด ดังปรากฏในเรื่อง อภินิหารพระสุริยเทพ ตอนยักษ์ปราบพิภพสอบถามยักษ์ปราบทวิปี่ชาย ซึ่งรีบร้อนมาหาตน ที่ว่า

“พระเจ้ากรุงปราบพิภพอภินิหารที่ กระหม่อมฉันสงสัยพระพี่ชาย
ไม่ส่งข่าวมาก่อนได้ต้อนรับ มาเหมือนกับเมืองแตกเปลือกละลาย
หรือน้ำท่วมเมืองลุ่มลุ่มทะเลาย พี่รอดตายมาก่อนเพราะหนีท่อนไม้ซุง”
(อภินิหารพระสุริยเทพ)

2. เหตุการณ์ทางการแสดงภาพยนตร์ ผู้ประกาศข่าวทางวิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2505 -2532 ในช่วงนั้นมีดารภาพยนตร์ชาย-หญิง และผู้ประกาศข่าวทางวิทยุ โทรทัศน์ ของสังคมไทยเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก หลายคนมีลักษณะเฉพาะที่เด่น ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป เช่นว่า

1) เพชรา เซวราชภูรี ซึ่งเป็นดารามีลักษณะเด่นคือ ดาวหาง มาก จนได้สมญาว่า ดารานัยน์ตาหยาดน้ำผึ้ง ดังปรากฏในเรื่องเพื่อน แก้วเมียขวัญ ตอนสุวิวงศ์ชมความงามของนางสร้อยนาดีและนางกบแก้ว ที่ว่า

“เพชราว่านัยน์ตาหยาดน้ำผึ้ง	ไม่เทียบครึ่งหวานตามารศรี
หวานที่แววแก้วตาสร้อยนาดี	เหมือนเทวีหลงฟ้ามาจำแลง”
	(เพื่อนแก้วเมียขวัญ)
“ใครจะพลอดกอดกุมให้นุ่มนวล	รอยลักยิ้มบนใบหน้านัยน์ตาหวาน
เพชราว่านัยน์ตาหยาดน้ำตาล	ยังไม่ทานกบแก้วที่แววตา”
	(เพื่อนแก้วเมียขวัญ)

2) เนาวรัตน์ ยุคตะนันต์ เคยเป็นรองนางสาวไทย เป็นดารามี ฟันเก้ที่สวยงาม ซึ่งกลายเป็นลักษณะที่เด่น ดังปรากฏในเรื่องดอกฟ้า ละอองดิน ตอนยายแควี๊ด ชมความงามของเจ้าหญิงสุจิตรา ที่ว่า

“ปากแดงเอวก้อนี๊ก็กลม	สองเต้านมแลเพลिनเป็นเนินหนูน
เนาวรัตน์ยุคตะนันต์ยังฟันทูน	นมไม่พูนเหมือนลูกไก่ของยายที”
	(ดอกฟ้าละอองดิน)

3) สรพงศ์ ชาตรี ซึ่งเป็นดารากาพยนตร์ชายที่รูปร่างหน้าตาดีที่ ชาวบ้าน ชื่นชม อ่างถึง ดังปรากฏในเรื่องสวรรค์บันดาล ตอนพระฤาษี เนรมิตรนางวานทิพย์ให้เป็นผู้ชายเพื่อจะได้สะดวงกัที่จะติดตามหาพระพอง บรรดิษฐ์ ที่ว่า

“สวมแหวนน้อยก้อยชวาก็สามารถ เป็นชายชาติชาตรีไม่มีถัน
พระนักสิทธิ์นี้จสาวเจ้าสำคัญ สวยเข้าชั้นสรพงส์ก็คงอายุ”
(สวรรณคัมภีร์)

4) **คันทนี ย นาคพงษ์** ซึ่งเป็นผู้ประกาศข่าวทางวิทยุโทรทัศน์
ช่อง 7 เป็นผู้ประกาศข่าวที่หน้าตาดี ได้รับสมญาว่าโฆษกสาวหน้าหวาน
ดังปรากฏในเรื่องเทพบัญญัติ ตอนพระฤๅษีก็สละพบเห็นนางแจ่มจันทร์
ที่ว่า

“นางแจ่มจันทร์มาถึงวัด น้อมนมัสการพระฤๅษี
พระซึ่งดั่งสงสยใครคนนี หรือคันทนี ย นาคพงษ์เจ้าหลมา”
(เทพบัญญัติ)

3. เหตุการณ์ทางการแต่งกาย ในช่วงเวลานั้น (ประมาณ พ.ศ.
2511-2542) มีประเพณีนิยมในการแต่งกายเกิดขึ้นหลายอย่างที่เด่น
คือ เป็นที่รู้จักของชาวบ้านทั่วไปรวมทั้งหนังฉิ้น อรุ่มตนเอง เช่น

1) **กางเกงพลี** ซึ่งเป็นกางเกงผ้ายัดรัดรูป ดังปรากฏในเรื่อง
เพื่อนแก้วเมียขวัญ(บทบรรยาย) ที่ว่า

“ไปชมงานสงกรานต์ลานเจดีย์ ดูสตรีแฟชั่นทันสมัย
กางเกงพลีที่รัดช่วงกระไร บางคนใส่เสื้อคอกว้างมาสร้างบุญ”
(เพื่อนแก้วเมียขวัญ)

2) **เสื่อยกทรงจินตนา** ซึ่งเป็นชื่อเครื่องหมายการค้าของเสื่อยกทรงชื่อหนึ่งคือ เสื่อยกทรงจินตนา ชาวบ้านเรียกเสื่อยกทรงชนิดนี้สั้นๆ ว่า เสื่อยจินตนา ดังปรากฏในเรื่องตุ๊กตาทอง ตอนยายสี่แต่งกาย ที่ว่า

“แต่งตัวสักน้อยขอพลอยนายเท่ง   กางเกงตัวลายให้ยายยืมใส่
ยกทรงตรงไม่รู้ชื่อใคร   ชั้นในผ้าดินเสื่อยจินตนา”
(ตุ๊กตาทอง)

4. เหตุการณ์ทางการแสดงพื้นบ้าน ในช่วงเวลาประมาณ 30 ปี (พ.ศ. 2521-2542) ในสังคมไทยภาคใต้มีศิลปินพื้นบ้านโดยเฉพาะ เพลงบอก หนังตะลุง มโนราห์ ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของชาวบ้าน ซึ่งรวมทั้งหนังฉิ้น อรมุต ด้วยเกิดขึ้นหลายคนที่เด่นๆ คือ

1) เพลงบอกสร้อยหรือเพลงบอกดอกสร้อย เสียงเสนาะ (นายสร้อย ดำแจ่ม) อ.เชียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงบอก)

2) มโนราห์สมพงษ์น้อยหรือนราห์สมพงษ์น้อย (นายสมพงษ์ ชนะบาล) อ.ควนขนุน จ.พัทลุง

3) หนังย้อยยอดทอง (นายย้อย สังข์พันธ์) อ.ควนเนียง จ.สงขลา ซึ่งใช้ยอดทองเป็นตัวตลกเอก

4) หนังหญิงศรีระบาย (นางศรีระบาย จันทน์น้อย) อ.ควนเนียง จ.สงขลา ดังปรากฏในเรื่องสัจจะกับความรัก ตอนวิรุณมุขจัดงานศพ นางมัคคีวัน ที่ว่า

“ให้เริ่มงานการศพให้สมศักดิ์	เจ้าจอมยักษีสั่งบรรดาโยธาหาญ
ให้ออกหมายรายแจกแผนกงาน	พวกนักการรุ่งรังทั้งหญิงชาย
แต่วันเผาเรายังไม่กำหนด	เพราะโอรสยังไม่กลับลิบลับหาย
มหรสพครบครันสนั่นราย	ดูหนังฉายเรื่องสนุกทุกทุกคืน
ฝ่ายนักเลงเพลงบอกรับดอกสร้อย	สมพงษ์น้อยมาถึงเบิกไปครึ่งหมื่น
รับหนังย้อยยอดทองเล่นสองคืน	คนชอบขึ้นชมหนังนั่งเป็นแพน
หนังสตรีศรีระบายถ้าใครได้เอาไปเล่น	จะลงเห็นว่าดีเพราะมีแผน
ไอ้พวกอิตดีสโก้เต็นโซว์แพน	ทำคะแนนอวดนางอยู่กลางงาน”
	(ลี้จะกับความรัก)

5. เหตุการณ์การตอบปัญหาทางเพศ ประมาณปี พ.ศ. 2514 มีนิตยสารรายปักษ์ฉบับหนึ่งเกิดขึ้นในสังคมไทย คือ นิตยสารจักรวาล ซึ่งมีคอลัมน์ ตอบปัญหาทางเพศ ชื่อ เป่าปี่ ดีจัง โดยนายกระดิ่ง กิ่งทอง เป็นผู้ตอบ ประมาณปี พ.ศ. 2521 นิตยสารฉบับนี้และการตอบปัญหาทางเพศทางสื่อมวลชน โดยเฉพาะทางนิตยสารจักรวาลและคอลัมน์ตอบปัญหาของนายกระดิ่ง กิ่งทอง เป็นที่รู้จักของชาวบ้านภาคใต้เป็นอย่างดี จึงมีการอ้างถึง นิตยสารและคอลัมน์ดังกล่าว ดังปรากฏในเรื่องดอกฟ้าละอองดินตอนนางยักษีพาลวัคค์รำพึง ที่ว่า

“ฝ่ายพาลวัคค์ร้อนจิตเพราะผิดหวัง	ยังคลุ้มคลั่งเมามันด้วยตัณหา
มันห่อหุ้มกลุ่มจิตอนิจจา	เที่ยวค้นหาอาคมไม่สนใจ
น้องเข้าจับกลับวังเมื่อผู้หญิงให้	ฝ่ายผู้ชายเบี่ยงบิดคิดโฉน
น้องได้กอดหนึ่งที่เขาหนีไป	จะมีสุขอย่างไรหัวใจน้อง
อยากจะถามผู้วิเศษในทางเพศสัมพันธ์	ช่วยแก้ปัญหาวิบัติที่ซัดซ่อง
หน้าเป่าปี่ดีจังของคุณกระดิ่งกิ่งทอง	ช่วยบอกน้องตรงตรงลงรายการ

พี่อาคมเขาไม่รักชั๊กสงสัย   น้องก็ใหญ่ได้ขนาดมาตรฐาน
 อยากเขียนส่งให้เขาลงจักรวาล   ในรายการคุณกระดิ่งยิ่งสนใจ
 อันปัญหาบ้ากามและความใคร่   จะแก้ถ่ายพอมิวิธีไหน
 ทำมาสเตอร์เบชั่นเขาทำกันอย่างไร   ไม่เข้าใจแจจจัดให้ชัดเจน”
 (ดอกฟ้าละอองดิน)

6. เหตุการณ์การวางแผนครอบครัว ประมาณปี พ.ศ. 2527 การวางแผนครอบครัวอันเป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาล ซึ่งเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2500 มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้มีการวางแผนครอบครัว มีการคุมกำเนิดโดยใช้ถุงยางอนามัยที่เรียกกันว่า ถุงมิซัย เป็นที่รู้จักแพร่หลายในภาคใต้ดังปรากฏในเรื่องอิภินิหารพระสุริยเทพ (บทรำพึง) ที่ว่า

“บ้างแต่งผัวครึ่งปีก็มีลูก   คิดไม่ถูกเลยว่ามีนติมาจากไหน
 แรกเป็นสาวปล่อยตัวไม่กลัวภัย   นี้กว่าถุงมิซัยช่วยรับรองป้องกัน”
 (อิภินิหารพระสุริยเทพ)

หรือปรากฏในเรื่องราชินีบอดตอนพระธรรมรัตน์ตรัสกับยักษ์ปักหลั่น
 ที่ว่า

ธรรมรัตน์ : จึงเสแสร้งแกล้งว่าปักหลั่น จะพากันกลับมาเวลาไหน
 เราจะรับรองให้สบายใจ   ชั้นสาวแก่แม่ม่ายจะให้เป็น
 สักสามปีจะมีลูกงามงาม   เกิดสักสามคนพอค้อยหาหมอบำหมั้น
 นโยบายรัฐบาลท่านก็สำคัญ   ปล่อยให้มันเกิดมากจะยากจน
 (ราชินีบอด)

7. เหตุการณ์นิกรอรวีณา ในปี พ.ศ.2533-2534 ได้เกิดกรณีนิกรอรวีณาขึ้นในสังคมไทย เนื่องจากพระภิกษุนิกรธรรมวาที ซึ่งเป็นพระภิกษุที่มีหน้าตาดีและมีชื่อเสียงถูกนางอรวีณา บุตรขุนเดือน ฟ้องร้องว่า เป็นปราชิก เพราะเสพเมถุนกับตน กรณีนี้เป็นข่าวที่ครึกโครมส่งผลกระทบต่อวงการพระพุทธศาสนา คดีนี้มีมูลพระนิกรจึงถูกจับสึกตั้งปรากฏในเรื่องม่านมลทินตอนฤๅษীগัสสปะ บริภาษพระแสงสุริยัน ที่ว่า

แสงสุริยัน :	ฤๅษีแสงสุริยันเข้ามาใกล้	ยกมือไหว้พระคุณท่านอาจารย์ผู้ใหญ่
	เห็นหน้าตาสูงส่งยิ่งแปลกใจ	แกโกรธใครที่หนดสั้นนำพรั่นกลัว
ฤๅษীগัสสปะ :	ฤๅษีว่าจงบอกมาเสียดีดี	เจ้าครุฑใหญ่ใครเป็นหัว
	ทำอยู่วัดศรัทธาว่าไม่มีัว	กลับทำชั่วเปลี่ยนแปลกแหกวินัย
	ประพฤติผิดกัจจกภูบทฤๅษี	จนสาวหนีเพราะทนอายุอยู่ไม่ไหว
	เราเป็นผู้ปกครองต้องเสียใจ	ข้างหน้าไปซื้อวัดคนสิ้นศรัทธา
	เมื่อไม่อยู่ตามวินัยใจไม่จริง	เข้าหาหญิงกลางดึกสักดีหว่า
	เหมือนนิกรก็บอรวีณา	อยู่ที่ทานรกลึกสักได้แล้ว
		(ม่านมลทิน)

8. เหตุการณ์การเล่นแชร์ การเล่นแชร์เป็นการหมุนเงินกันในระหว่างผู้เล่น โดยผู้เล่นจะนำเงินจำนวนตามที่ตกลงกันมารวมไว้ที่คนกลาง ซึ่งเรียกว่า แท้แชร์ และกำหนดว่าเป็นเวลาเท่าใดที่ผู้เล่นทุกคนต้องนำเงินมาให้แท้แชร์ แล้วประมูลกันว่าจะให้ดอกเบี้ยเท่าใด ต่อการนำเงินของกลางไปใช้ก่อน (เรียกขั้นตอนดังกล่าวนี้ว่า เปี้ยแชร์) ผู้ประมูลที่ให้ดอกเบี้ยสูงสุดจะได้เงินไปใช้ก่อน เวียนไปจนครบจำนวนของผู้เล่น ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2532 การเล่นแชร์คงเป็นที่รู้จักของชาวบ้านภาคใต้ มีการกล่าว

ถึงการเปียแซร์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเล่นแซร์ ดังปรากฏในเรื่องสวรรค์
บันดาล ตอนเทพบุตรจิตบุทตั้งความกับรามสูร ที่ว่า

“ฝ่ายจิตบุทเทพบุตรสุดรื้อนรณ	เพราะเป็นคนรับใช้อมรินทร์
เรื่องไข้เขาเรายุ่งพระรุงพระรัง	ด้วยคำสั่งอิตรทั่วโกสินทร์
จึงมาหารามสูรอรุรินทร์	ว่าพระอินทร์ใช้มาเวลานี้
แล้วเล่าความตามประวัติที่ขัดขวาง	ให้ท่านขว้างขวานฟ้าผ่าหัวผี
เด็กจากฟองต้องระวังฟังให้ดี	เป็นหน้าที่ท่านรักษาย่าละเลย
สร้างฟูกเบาะเมาะหมอนที่นอนเด็ก	มั่งเล็กเล็กกั้นกางอย่างวางเฉย
ยุงรินบินใกล้ไม่ได้เลย	คำนมเนยเขาสั่งให้ท่านจ่ายไปก่อน
ข้อสำคัญบัญชาต้องทำให้	เขาจะค่อยทะยอยให้เป็นเงินผ่อน
ท่านรามสูรใช้ทุนของเองก่อน	พระอินทรค่อยมาเสียดอเปียแซร์”
	(สวรรค์บันดาล)

9. เหตุการณ์กรณีพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก และพลเอกเปรม
ติณสูลานนท์ ในช่วงที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี
(พ.ศ.2523-2531) มีเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญเกิดขึ้นคือ มีการ
ปฏิวัติล้มล้างรัฐบาล โดยนายทหารรุ่นใหม่กลุ่มหนึ่ง แต่ไม่สำเร็จรัฐบาล
ได้ต่อต้านปราบปรามคณะผู้ก่อการได้สำเร็จ ผู้ที่เป็นกำลังสำคัญในการ
ปราบปรามครั้งนั้นคือ พลตรีอาทิตย์ กำลังเอก ซึ่งต่อมาได้เลื่อนยศเป็น
พลโทและพลเอกในปีเดียวกัน พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ดำรงตำแหน่ง
เป็นผู้บัญชาการกองทัพบก และผู้บัญชาการทหารสูงสุด จึงเป็นผู้มีอำนาจ
และบทบาททางการเมืองต่อรัฐบาล พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ โดยเฉพาะ
ต่อการปฏิวัติรัฐประหารสูงมาก ต่อมาพลเอกอาทิตย์ กำลังเอกเป็นม่าย
เพราะภรรยาคือ ท่านผู้หญิงประภาศรี กำลังเอก ได้ถึงแก่กรรม ต่อมา

พลเอกอาทิตย์ได้มาช่วยพัฒนาภาคใต้ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำ มีการขุดคลอง ชื่อคลองพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ที่จังหวัดสงขลา ดังปรากฏในเรื่องสวรรค์บันดาลตอนรามสูรได้ตอบเทพบุตรจิตุบท ที่ว่า

จิตุบท :	เทพบุตรมาหารามสูรยักษ์	เรื่องร้อนนักรบอินทรวงศ์ได้ทรงสั่ง
	ท้าวรามสูรฤทธิรงค์จึงรับฟัง	ขวานท่านยังชักออกมาเวลานี้
	อย่ารอราชอยู่เฝ้าดูหลาน	จงขวางขวานสายฟ้าผ่าหัวผี
	ท่านเป็นเจ้าของขวานจัดการที่	ไม่ปรานีฟองบรรดิษฐ์ชีวิตวาย

รามสูร :	ประเดี๋ยวนี้ขวานฟ้าหาไม่มี	เราปรานีลูกหลานมอบขวานให้
	ให้ลูกฟองดาราพาไปใช้	เขาจะได้ต่อตีพวกเรือกัย
	ตั้งแต่วันนั้นมาจนบัดนี้	เราไม่มีขวานฟ้าไม่เคยได้ผ่าใคร
	ฟองบรรดิษฐ์ทุกซ์เชิญเป็นอย่างไร	ผู้ยิ่งใหญ่กว่าเราเขาก็มี
	พระอิศวรผู้เป็นเจ้าของสวรรค์	ขอให้ท่านช่วยปราบกำราบผี
	พระอาทิตย์เขาก็ตั้งกำลังดี	จำพวกผีพวกเปรตก็เกรงใจ

จิตุบท :	ประเดี๋ยวนี้เจ้าสวรรค์ท่านแก่มาก	เรื่องไม่ควรลำบากถึงผู้ใหญ่
	ท่านให้เพียงลายเซ็นก็เห็นใจ	เราควรไปปรึกษาพระอาทิตย์
	กำลังปลั่งรัศมีทิวแสง	สว่างแจ้งใครจักรท่านศักดิ์สิทธิ์
	จนสาวแก่ม่ายไม่วายคิด	แต่อาทิตย์ยังเที่ยวอยู่เดี๋ยวตาย
	ทำถนนหนทางสร้างคลองน้ำ	อำนาจนำให้เป็นผลกับฝูงคนทั้งหลาย
	น้ำก็ไหลไฟสว่างทางสบาย	เพราะพอม่ายเนื้อหอมมาเป็นจอมบงการ
	อาทิตย์อยู่คู่ชาติก็ว่าสนา	ใครจะกล้าปฏิวัติรัฐประหาร
	พวกปลิวลื้อหรือจะกล้าเข้ามาพาล	รัฐบาลสูงปรมก็เกษมสำราญ
		(สวรรค์บันดาล)

10. เหตุการณ์การเซ็นสัญญากับต่างประเทศของพลเอกชาติชาย

ชุมหะวัณ ในช่วงที่นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี (พ.ศ. 2535-2544) มีหนังสือพิมพ์บางฉบับ ได้เสนอข่าวว่าการทำสัญญาการค้ากับต่างประเทศซึ่งรัฐบาลโดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามนั้น ปรากฏว่ามีหลายฉบับที่ทำให้ประเทศชาติต้องเสียเปรียบอย่างมาก จึงมีเสียงวิจารณ์ กรณีนี้กันมาก จนกระทั่งนายชวน หลีกภัยต้องออกมาชี้แจงว่า กรณีดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นในรัฐบาลชุดนี้ แต่เกิดขึ้นในรัฐบาลของพลเอกชาติชาย ชุมหะวัณ เรื่องจึงค่อยสงบลง ดังปรากฏในเรื่องแรงพิศวาสตอนยักษ์ หัสยันต์รำฟิง ที่ว่า

“มุ่งเขตแคว้นแดนไทยไกลที่สุด	เมืองมนุษย์สุดหล้าฟากฟ้าเหลือง
เขาลือชามานานว่านักการเมือง	สมองเพียงเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน
พอตัวแตกแยกพรรคพุดหูก้าง	ทำเหมือนอย่างวิ่งน้ำไม่เกรงขอน
ลูกบางเรื่องชาติชายเซ็นไว้ก่อน	มาด่าตอนคุณชวนไม่ควรเลย
เรื่องพระรุรงตุงนังยังไม่หมด	นักขบถยังไม่ตายเหลืออยู่หลายคนเหลือ
นาฬิกาบอกยามตีสามเลย	ขอเชิญเซยชมหนึ่งเรื่องยังยาว”

(แรงพิศวาส)

11. เหตุการณ์การนับถือศรัทธาหลวงปู่แหวนเป็นบุคคลที่ศักดิ์สิทธิ์

สังคมไทยนับถือศรัทธาหลวงปู่แหวน สุจิณโน (พ.ศ.2430-2528) วัดดอยแม่ปิ้ง จังหวัดเชียงใหม่ ว่าเป็นพระสงฆ์ที่ศักดิ์สิทธิ์การเขียนยันต์ตามแบบของหลวงปู่แหวนแขวนไว้จะช่วยป้องกันภูตผีได้ ความศรัทธาดังกล่าวนี้นคงแพร่หลายมาสู่สังคมภาคใต้ด้วย ดังปรากฏในบทหนึ่งตะลุงเรื่องนางในฝัน ตอนพระกายคิลป์ทรงเขียนยันต์กันผี ที่ว่า

“ทรงปรานีศรีสะเกษไสยสวาท ใ้อปีศาจมุ่งหวังอยู่ที่สอง
 หากประมาทพลาดพลั้งจะตั้งท้อง จะเกิดสองผีเปรตเวทนา
 จึงเขียนยันต์กันผีมีตำหรับ แบบฉบับหลวงปู่แหวนแหวนชายผ้า
 ปีศาจรู้ว่าคุณปู่แก้ปญญา ต่อย่ามากอยทำแลกุให้คนแก่เกิดสอง”
 (นางในฝัน)

12. เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมทางการเมืองการปกครองของสังคมไทย กรณีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 และกรณี 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2475 และปี พ.ศ.2516 ตามลำดับกล่าวคือ สังคมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จนถึงสมัยรัชกาลที่ 6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และต่อมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ 7 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชจนกระทั่งถึงวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2475 จึงมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายหลัก ผู้นำในการเปลี่ยนแปลงครั้งนั้นคือ พระยาพหลพลพยุหเสนา(พจน์ พหลโยธิน) ซึ่งนับเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมการเมืองการปกครอง ที่สำคัญอย่างยิ่งครั้งหนึ่งของสังคมไทย ต่อมาสังคมไทยซึ่งได้พัฒนาเป็นลำดับได้มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมการเมือง การปกครองที่สำคัญยิ่งอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 โดยคณะนิสิตนักศึกษาประชาชน ได้ร่วมมือกันประท้วงและเรียกร้องให้รัฐบาลในขณะนั้นมอบอำนาจการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงแก่ประชาชน ผู้ประท้วงและเรียกร้องประชาธิปไตยในครั้งนั้นถูกรวบปราม

จับกุมหลายคนได้เสียชีวิตไป ดังปรากฏในบทปราชัยหน้าบทในเรื่องสาย เลือดลี้ลับ ทิวา

“นับคุณจอมน้อมคุณเจ้านครา	เป็นจอมหลักปักจุนหล้าโลกาการ
ทุกพระองค์ทรงประทานสำราญราษฎร์	ทรงอำนาจเดชกระเดื่องดินกระดอน
ประวัติศาสตร์ชาติไทยสมัยก่อน	ราษฎรเราไม่มีเสรีชน
จึงร่วมจิตคิดประกอบระบอบใหม่	ท่านผู้ใหญ่ฝ่ายหัวหน้าคือพระยาพหล
ปฏิวัติจัดให้มีเสรีชน	ไทยทุกคนส่วนรวมร่วมใจกัน
เมื่อวันที่สี่สิบห้ามิถุนายนมาส	พุทธศาสน์เจ็ดสิบห้าหน้าคิมหันต์
ราษฎรส่วนรวมร่วมใจไทยสัมพันธ์	จัดสร้างสรรค์เป็นประชาธิปไตย
เปลี่ยนระบอบการปกครองของประเทศ	ตลอดเขตต่างนิยมสมสมัย
รัฐธรรมนูญพูนเพิ่มเฉลิมไทย	กฎหมายใหม่ครองรัฐสวัสดิ
จนแผ่นดินพระภัทรมหาราช	เกิดประวัติศาสตร์รอยศรีรสลดศรี
เพราะเกิดพวกจัญไรใจกาตี	ชาติหิริโอดตบปะความละอาย
ถืออำนาจบริหารการประเทศ	เหมือนปล่อยแปรตขึ้นครองต้องฉิบหาย
ละโมภมากปากกว้างหมดยางอาย	กินสบายไทยแล้วกอบตามชอบใจ
มีอำนาจฉ้อราษฎร์แล้วบังหลวง	ล่อหลอกหลวงราษฎรเดือดร้อนใหญ่
เหมือนหนึ่งน่านรกอุทกภัย	คือน้ำใจของพวกทรชน
ไหลท่วมท้นล้นหลากจากใจแปรต	ท่วมประเทศดมทับเกิดสืบสน
จึงนิสิตนักศึกษาประชาชน	สุดแสนทนจึงปฏิวัติรัฐบาล
วีรชนคนกล้ายอมสละชีวิต	ชื่อยังติดเป็นประวัติรัฐประหาร
ขอเทิดเกียรติประวัติแล้วนมีสการ	เชิญวิญญาณสู่ฟากฟ้าสุชาชาติ”
	(สายเลือดลี้ลับ)

13. เหตุการณ์การทุจริตเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2529 โดยพระราชบัญญัติโกศล (เจ้าคุณอุดม) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานครและบุคคลผู้ใกล้ชิดกลุ่มหนึ่งได้ชักจูงให้บุคคลอื่นบริจาคเงินและนำเงินบริจาคให้พวกตนเองออกเป็นใบอนุโมทนาบัตร เพื่อนำไปยื่นต่อกระทรวงศึกษาธิการเพื่อขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งต่อมากรมตำรวจได้แต่งตั้งคณะพนักงานสอบสวนขึ้นมา คณะหนึ่ง มีพล.ต.ต.ประยูร โกมารกุล ณ นคร รองผู้บังคับบัญชาการตำรวจนครบาลในขณะนั้น เป็นประธานเพื่อสอบสวนกรณีดังกล่าวจนนำไปสู่การจับกุมผู้ต้องหาครั้งใหญ่ เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ.2530 และจับกุมเรือยมา 5 ระลอก ได้ผู้ต้องหา 18 คน เช่น พระราชบัญญัติโกศล นายขุนทอง ภูผิวเดือน (รมช.กระทรวงศึกษาธิการ) นายอารี ศาสตรสาระ (ช่วยงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) นายเมธี บริสุทธิ์ (เลขาธิการคณะรัฐมนตรี) เป็นต้น ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ครึกโครมเป็นที่รับรู้และวิพากษ์วิจารณ์กันกว้างขวาง (ต่อมาในปี พ.ศ.2531 พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องพระราชบัญญัติโกศลและพวกอีก 18 คน คือ 1) นายอำไพ แก้วพงษ์ 2) นายสันติ สวนแก้ว 3) นายอรุณ เพชรรัตน์ 4) นายมนตรี จำนง 5) น.ส.เฉลิมศรี อุทัยย์ 6) นายสมัย กาจู้ด 7) นส.พัทยา พิมพ์สอาด 8) นายอารี ศาสตรสาระ 9) นายพิภพ บุญดีเรก 10) นายเมธี บริสุทธิ์ 11) นายสุรเดช เตชะคุปต์ 12) นายไพบูลย์ ทองมิตร 13) นางชไมพร แสงกระจ่าง 14) นายขุนทอง ภูผิวเดือน 15) นายวิโรจน์ ชาทอง ศาลชั้นต้นได้นัดสอบสวนพยานและได้พิพากษาตัดสินเมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ.2548 ว่า 1) นายอรุณ เพชรรัตน์ 2) นายมนตรี จำนง 3) นส.พัทยา พิมพ์สอาด 4) นายอารี ศาสตรสาระ 5) นายเมธี บริสุทธิ์ มีความผิดต้อง

จำคุก 1130 ปี 1170 ปี 1920 ปี 2000 ปี 1148 ปีตามลำดับ นายพิภพ บุญดีเรก นางชไมพร แสงกระจ่าง นายวิโรจน์ ชาทองให้ยกฟ้อง ส่วนคนอื่นๆ ได้เสียชีวิตระหว่างการพิจารณา) ดังปรากฏในเรื่องตะวันลับฟ้าตอน เถ่งซึ่งบวชเป็นพระภิกษุรำพึง ที่ว่า

“พี่ไม่ถูกไม่ต้องตัวน้องแก้ว	ถ้าตึกแล้วไม่มีใครเรื่องนั้นตามใจหมั้น
อันเรื่องศีลเรื่องธรรมก็สำคัญ	แต่ทุกวันไม่แน่นอนเหมือนแรกก่อนก่อนมา
จีบแม่มายได้มั่งยังไม่ขาด	พระที่โกงเครื่องราชอุบาทว์หว่า
เห็นเหลืออยู่เฝ้าในวัดแล้วศรัทธา	ไม่ว่าพระหรือผีแบบนี้มีเนื่องเนื่อง”

(ตะวันลับฟ้า)

หรือปรากฏในเรื่องคัมภีร์ดำ ตอนพระโกลนสอนนางบุษบา ที่ว่า

“ต่อเมื่อไรจะได้กลับมาเห็นหน้า	บุษบาจงจำคำพี่สอน
ผู้ชายพวยเรือมันเหลือวอน	อย่าใจอ่อนฟังคนครมใคร
อย่าทำบุญสุนทรทานเกินขนาด	เขาหลอกแจกเครื่องราชอย่าเลื่อมใส
ใครชวนชวนท้ายมอเตอร์ไซค์	อย่าไว้เนื้อเชื่อใจะกานดา”

(คัมภีร์ดำ)

14. เหตุการณ์การละเมิดพระธรรมวินัยของพระภิกษุ การทุจริต ประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ นักการเมือง นายทุน ชาวบ้าน เช่น พระภิกษุ เสพกามกับสีกา เจ้าหน้าที่ป่าไม้ทำลายป่า ตำรวจรีดไถชาวบ้าน คุ่มช่อง ครอบงำข่มขู่ลูกศิษย์ นักการเมืองฝายค้านตีรวนเพื่อล้มรัฐบาล นายทุน

สนับสนุนให้ชาวบ้านเป็นโจร ซึ่งเกิดขึ้นต่างกรรมต่างวาระกัน ดังปรากฏในเรื่องเจ้าจอมทองในบทเทวาส่องโลก ที่ว่า

“พระบางองค์หลงสาวทมาตุคาม	ทำไม่งามเปลี่ยนแปลงแหกพรมา
เจ้าหน้าทีป่าไม้ทำลายป่า	ใช้ปัญญากลโกงมีโยงโย
ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์บังอาจจิต	กล้าทำผิดก้าวคิดออกจริตไถ
เห็นแก่ลาภบาปไม่คิดผิดวินัย	ตำรวจไปคุมช่องของไม่ควร
ครูชำเรารู้ก็ศิษย์ผิดระเบียบ	สมควรเหยียบลงบนหน้าให้ตาหลวน
พรรคฝ่ายค้านการเมืองหาเรื่องลั่น	เข้าตีรวนเพื่อกำจัดรัฐบาล
พูดแอบอิงสิ่งสร้างอ้างเหตุผล	มีเล่ห์กลพลิกแผลงกำแหงหาญ
ที่เคยเป็นมาก่อนก็หย่อนยาน	เพราะผลงานนั้นไม่ค่าราคาคุย
เคยฉ้อรัฐบังหลวงหลอกลวงราษฎร์	ความอุบาทว์ของพวกมันยังเห็นควันหมุยหมุย
เรื่องค่าข้าวค่าปลาราคาปุ๋ย	ไปขูดคูดมาวิจารณ์เหมือนต้องการเบียดเบียน
พูดปากกล้าหาเสียงเสียงเอาชื่อ	ไม่รู้หรือว่าคนอื่นเขาคืนเทียน
เขารู้อู้ว่าก็ซัดเป็นบทเรียน	ก็ครั้งเปลี่ยนรัฐบาลเขายังสันดานเดิม
โจรผู้ร้ายฝ่ายราษฎร์ก็บังอาจจิต	กล้าทำผิดกล้าลึกใจอีกเหม
มีนายทุนหนุนหลังตั้งต่อเติม	มันไม่เสริมสร้างสิ่งมีมงคล
เผาโรงเรียนเบียนวัดมัศยิด	ล้วนแต่ผิดกฎหมายไร้เหตุผล
เงินบริรัฐพัฒนาประชาชน	ถึงตำบลสักครึ่งหนึ่งก็เหลือครึ่งจำนวน
เงินนั้นผ่านมือใครผู้ใดดูด	เขาไม่พูดแต่เขารู้เพราะเขาสุดสัดส่วน
โกงคิวกินกินคิวรายหลายกระบวน	กิเลสล้วนโลกกลาถล่มบาปบุญ”

(เจ้าจอมทอง)

15. เหตุการณ์การจัดงานวัฒนธรรมสัมพันธ์ของวิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูสงขลา (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา) ได้จัดงานวัฒนธรรมสัมพันธ์ เป็นประจำทุกปี (จัดประมาณกลางเดือนสิงหาคม)

มาตั้งแต่ พ.ศ. 2521 มาจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2547) เป็นงานประจำปีที่ยิ่งใหญ่และเป็นที่รู้จักกันทั่วไปของจังหวัดสงขลาในนามว่า “งานวอคอ” ในงานมีการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย เช่น การประกวดแข่งขัน การแสดงพื้นบ้าน การแสดงกิจกรรม นิทรรศการของหน่วยงาน การอภิปรายทางวิชาการ การจำหน่ายสินค้า ฯลฯ ชาวบ้านภาคใต้โดยเฉพาะชาวสงขลานิยมมาเที่ยวชมงานนี้กันมาก บางคนได้มาพบมารู้จักหักท่ายกันในงานนี้ ดังปรากฏในเรื่องน้ำใจแม่ ตอนเจ้าปานแดงและเท่งมาพบนางทรายทอง ที่ว่า

“นายเท่งเข้ามาที่รู้จักหน้า เป็นแม่ค้าขายสาตที่หาดใหญ่
แรกเมื่องานวอคอเกิดพอใจ ไม่รู้ใครพาไปขายที่ชายควน”
(น้ำใจแม่)

16. เหตุการณ์การให้รางวัลแหนบทองคำ เนื่องจากกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทยต้องการจะยกย่อง และให้กำลังใจแก่กำนันและผู้ใหญ่บ้านที่ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ บังเกิดผลดีต่อชาวบ้านและราชการแผ่นดินจึงจัดให้มีรางวัลแหนบทองคำขึ้น เพื่อมอบให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในวันที่กำหนดไว้ กำนันผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับรางวัลนี้ เรียกกันว่า กำนันแหนบทองคำหรือผู้ใหญ่บ้านแหนบทองคำ รางวัลแหนบทองคำมีขึ้นในรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร (ประมาณ พ.ศ.2507) ประมาณปี พ.ศ. 2532 การให้รางวัลกำนันแหนบทองคำ เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในสังคมภาคใต้ ดังปรากฏในเรื่องสายเลือดชาติยา ตอนพระเกียรติศักดิ์รับสั่งกับเพียงจันทร์และเท่ง ที่ว่า

เกียรติศักดิ์ : ต่อไปการทำงานอย่าทำเอง (นะน้องนะ)

ก้านันทงอยู่ประจำทำหน้าที่

มอบตำแหน่งแต่งตั้งเขาวินนี้

เรื่องหุงต้มซ่อมสี่กะหน้าที่ก้านัน

ต้อนเบ็ดเข้าเล่าเอาข้าวให้หนู

ชุดคูซี้ควายกะใช้หมั่น

ก้านันทงสร้างประวัติเสียให้อัจฉรย์

เป็นก้านันแหนบทองเพราะโกยกองซี้ควาย

(สายเลือดซัดตติยา)

